

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

02/11

Թ Ա Ր Ի Ք Ի

Յ Ա Ձ Ի Լ Է Թ

معارف عمومیہ نظارت جلیبہ سنک فی ۱۸ ربیع الاخر سنہ ۳۱۹ و فی ۲۱
تموز ۳۱۷ تاریخی و ۲۳۷ نومروی و خصتنامه سیله طبع اولمشدر

Մ Թ Ա Մ Պ Օ Լ

Մ Ա Ք Պ Ա ' Ա Ր Ս Ա Ր Ը Ե Ա Ն Վ Է Ե Է Ր Ի Բ Ի

Պոստ-Ալի հասկոյի, համար 38

1901

ՍՈՒՐԲ ԵՆՈՐԸՆ ԵՆՈՐՇԱԼԻ
ST. NERSES SHNORHALLI
LIBRARY

86442

(928 անկ)

Donated
to the

St. Nerses Shnorhali Library
of
The American Prelacy

by

MR. AND MRS. KARL SOGHOIAN
of

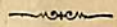
DETROIT, MICHIGAN

1613-2012

834.35-1 APM

ՅԱՌԱԶԱԲԱՆ

Ազնիւ ընկերցոյք, սոյն փոք-
րիկ աշխատութեանս նպատակն է
Հիւանդանոցիս բարերարաց բա-
րեւարդութիւններ ընել եւ միակ-
գանայն ժողովուրդը բարեարտ-
րեան եւ գթարտութեան հրախրել:

ՎԱՅԱՆ ՔԱՆ. ԺԱՄԱԿՈԶԵԱՆ

ԿՅՆՆՈՒՄԿԻ

ԹԱՐԻՔԻ ՖԱԶԻԼԷԹ

Էօմիւր ուզունլուղու վերսին Հազ Փատիշահա
Ղազի Սուլթան Համիտ Շէվքէթլու Շէհին Շահա ,
Տուվալար օգուրլար հէր վազըթ պէօյլէ Շահա ,
ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏԻԻԼ ՀԱՄԻՏ միւրվէթլու Փատիշահա :

Րահմ էյլէմիշ պիշարէ խասթալարա ,
Թիւրլիւ թիւրլիւ փէք չօդ մարաղըլարա ,
Թային եօլլար հէր կիւն ֆուգարալարա ,
Էօքսիւղ , եէթիմ , ալիլ , մէճնուն , տուլլարա :

Մէվլամ Փատիշահա քէտէր վերմէսին ,
Տիլէրիմ թիւքէնմէղ էօմիւրլէր վերսին ,
Հէր թութտուղու իշի ըրաստ կէթիրսին ,
Իստէտիքլէրինի Եարատան վերսին :

Էրմէնի դամընա նազար էյլէմիշ ,
Խաստէխանէսինէ իմտատ էյլէմիշ ,
Կիւնլիւք նաֆագասը թային էյլէմիշ ,
Էօքսիւղլէրէ պազըլըն , էմը էյլէմիշ :

Նուր իչինտէ գալըն Հինքեար հէր տայիմ,
Հայեաթ վերսին Հագ եարատան Բէտէրիմ,
Հէր տէմ Հագ գա պէօյլէ տուա իտէրիմ,
Պէօյլէճէ պօրճումու էտա իտէրիմ:

Ինսանլար պունլարը հէր օգուտունլար,
Խասթախանէլէրի ունութմասընլար,
Փագիրլէրէ հէր տէստիկէր օլտունլար,
Մահչերտէ ճէննէթտէ ըահաթ օլտունլար:

Մէրհամէթի օլան մէրհամէթ պուլուր,
Մէրհամէթսիզ օլան ճէզասը պուլուր,
Քիմքի էյիք իչին պունտա եօրուլուր,
Շիւփհէսիզ ճէննէթտէ ըրահաթ օլուր:

Ինսանլար կիւնահտան չօք սագընսընլար,
Եարատան Ալլահտան ղայէթ գօրգսընլար.
Պիրիպիրլէրինէ տօղրու պագսընլար,
Մահչէր տիվանընտա ութանմասընլար:

Լեալ օլաճագ հագսըզլարըն տիլլէրի,
Կէօրիւնէճէք հէր պիր քէօթիւլիւքլէրի,
Պաղլանաճագ անտէ կիւնահ եիւքլէրի,
Աֆ օլունմայաճագ դապահաթլէրի:

Լաչիւփէ մահչերտէ պունլար օլաճագ,
Հէր սատըզլար անտէ ըահաթ օլաճագ,
Կիւնահքեարլար ճէհէննէմտէ եանաճագ,
Ճէրտլէրինէ տէրման պուլունմայաճագ:

Էօլումսիւզ էօմիւրէ լայըզ օլուրլար,
Հէր աղիզլէր ճէննէթտէ շազ օլուրլար,
Կիւնահքեարլար ճէհէննէմտէ տօլարլար,
Պիր ազըճըզ սույա միւհթաճ օլուրլար:

Թէվթիշ էյլէսին քէնտինի հէր քեշի,
Հիշ լիսանէ կէթիրմէսին հէր քեշի,
Քիմ քի էսիրկէմէզ աճլարտան աշի,
Շիւփհէսիզ Ալլահտան այլը պագչըշի:

Ինսանլար սայըլըր հէր պիրէր կէմի.
Ագըլ եէրքէնի տիր ֆիքիր տիւմէնի,
Պիր տէնիզ սայըլըր պու տիւնեայ ֆանի,
Ճէննէթի գազանան օլուր գաբտանի:

Նասըլքի թուֆանտա Նոյ չըգտը քաբտան,
Հէր ինսանլար պաթտը պիւթիւն կիւնահտան,
Գօրգալըմ հէր վազըթ պիզտէ Ալլահտան,
Սագընայըմ կէճէ կիւնտիւզ կիւնահտան:

Ինսանլար պագսընլար էօլէնին հարի,
Երզմասընլար հէր տէմ տիւնեսանըն մալի,
Տիւչիւնսինլէր հասթալարըն էհվալի,
Հասթահանէլէրէ վէրսինլէր մալի :

Նասըլ թարիֆ իտէյիմ պու էհվալի,
Հասթէհանէմիղին հէր տիւրլիւ հարի,
Գիմ քի էսիրկէմէզ պուրատան մալի .
Շիւփհէսիզ թէզ պուլուր ճէննէթին եօլի :

Խասթէհանէմիղին թէմէլի գուրան,
Իսմի Խազէզ տերլէր ճէննէթէ վարան .
Տէնիղլէրտէ տիւչէնլէրի չըգարան,
Տէրտէ տէրման վէրիր պագըլօր եարան :

Ալլահա թափընան իզզէթլի զաթլար,
Չօզ վագըլթ էթմիչլէր պունա իմտատլար,
Տիւրլիւ տիւրլիւ տէրթլի պունտա վարըրլար,
Մէճճանէն պագըլուպ շիֆա պուլուրլար :

Սուրբ Փրկիչ տէնիլիր շէօհրէթլի իսմի,
Կէօրմիւչլէր հէլպէթտէ չօզլարըրըրէսմի,
Չանն էթմէմքի պուլունսըն ասլա խասմի,
Էյլիք էտէնլէրին նուր օլուր շէշմի :

Տավէթ էտիեօրըմ հէր տինտարլարի,
Հիչ ունութմասընլար ֆուգարէլէրի,
Պուրատա երղըլան հէր եթիմլէրի,
Հէր պիր տիւրլիւ փէք չօզ մարաղըլարի :

Էօմրիւմիւզ օլտուգճա պունա պագալըմ,
Էյլիք իլէ ֆէնէրիմիզ եագալըմ,
Գիպիրիկի պիր թարաֆա աթալըմ,
Պիրիպիրիմիզէ տօղրու պագալըմ :

Ղոգաբարձու էֆէնտիլէր եաչասըն,
Չօլուզ չօճուգլարը Հագ պագըլլասըն,
Տայիմ քէնտի նագարընտա սագլասըն,
Ճիւմլէսի մահչէրտէ ճէննէթէ ալըն :

Ալլահ պէօյլէլէրէ քէտէր վէրմէսին,
Սէվինտիրիպ ուզուն էօմիւրլէր վէրսին,
Պու զաթլարըն արզուլարը Հագ վէրսին,
Ազիզ ճէննէթ լիպասլարը կլիտիրսին :

Նասըլքի քէնտիլէր Հագգա թափարլար,
Տիւրլիւ տէրթլիլէրէ տէրման եափարլար,
Պունտա օլան ֆաքիրլէրէ պագալըլար,
Սօզագտա դալանա եուվա եափարլար :

Էրմէնի գաւախնին հէք սատրգլարի ,
Օլմուշար տէօվլէթին սէվկիւրիւլէրի ,
Պագմըշար պուրանըն ֆուղարէլէրի ,
Պին գըրգտան զիյատէ պիշարէլէրի :

Սուրբ Փրկիչտէ տիւրլիւ տիւրլիւ տէրալի վար ,
Անասըզ պապասըզ փէք չօգ էօքսիւզ վար ,
Եուրտսուզ վէ մէքեանսըզ պիշարէլէր վար ,
Եարտըմ էտէնլէրէ Հագտան պագշըշ վար :

Իսկէնճէ վերմէսին Հագ օ ճանլարա ,
Պէօյլէ եէրէ վէրկի վէրէն զաթլարա ,
Եարտըմճը օլսուն Հոգաբարձուլարա ,
Ճիւմլէ ֆաղիլէթլի հէք սատրգլարա :

Նասիպ իթսին Հագ Եարատանըմ զանի ,
Սատըզլարա աղիզլէրին մէքեանի ,
Քիմ քի քէսմէզ Հագ Ալլահտան կիւմանի ,
Ճէհէննէմտէն գուրթարըր քէնտի ճանի :

Ինսանլար պու սէօզիւ ունութմասընլար ,
Հէր տէմ ֆաքիլլէրէ էյի պագսընլար ,
Ձէքեաթ իլէ ճանլարը երգասընլար ,
Իման իլէ Հագգա նիպ սունսունլար :

Նուր վէրսին եարատան հէք ինսանլարա ,
Կիթմէսինլէր ճէհէննէմիք Եօլլարա ,
Հէր քիմ քի տիւշէնի թութա գալտըրա ,
Մահչէրտէ պուլունմազ իւզիւնտէ գարա :

Տիլէրիմ սիլլէրտէն ճիւմլէ ինսանլար ,
Կիլինտիրին չըպլագլարա լիպտլար ,
Հէր քիմ քի մալընա թափընըպ սագլար ,
Սօն կիւնիւնտէ ճէհէննէմի գուճագլար :

Էօլիւմ վար ֆիքիրտէն չըդարմայալըմ ,
Շէյթան Եօլլարընա հիշ պագմայալըմ ,
Ճէննէթ իչին ճէֆայա տայանալըմ ,
Էօլիւմսիւզ էօմիւրէ լայըգ օլալըմ :

Սիւվալ օլունաճագ մահչէրտէ պիզէ ,
Եօլ կէօսթէրտինի՞զ մի աճապ կէօզսիւզէ ,
Պագտընը՞զմը սաղըր իլէ տիլիզէ ,
Ճէվապ վէրին շիմտի պունլարա պիզէ :

Թանրընին պագշըշի զօր կէլիւ էլէ ,
Ագըլ էրմէզ հէր պիւր տիւրլիւ միւշկիւլէ ,
Տիւրլիւ հիքմէթի վար կէլէմէզ տիլէ ,
Սըտք իլէ Ալլահտան սէն ճէննէթ տիլէ :

Աղբայարմ կիւնահարումը պունտա ,
 Գալմայարմ ախրէթտէ զընտանտա ,
 Կիւնահքեարլար պօղուլուրլար հէր եանտա ,
 Կիւնահսըզլար գուրթուլուրլար թուֆանտա :

Նոյ քէտէրսիզ գալտը պէօյիւք տէրեատա ,
 Կիւնահքեարլար պօղուլտուլար գարատա ,
 Օգույուն պունլարը հէր թարաֆլարտա ,
 Պուլունմայըն ասլա եօլսուզլուգլարտա :

Ինանայրմ հէր ինսանլար պու սէօղէ ,
 Հազ ճէննէթ վէրէճէք մահչերտէ պիղէ ,
 Պէնտէնիղտէ ըիճա էտէրիմ սիղէ ,
 Սիզ տէ տուա էտին ազըճըգ պիղէ :

Վ Ե Ր Ջ

Թարիգիմիզ պին տօգուզ եիւզ պիրինտէ ,
 Յունվար այընտա եիրմի սէգիղինտէ ,
 Վահան Փափազ եազտը պիր բազար կիւնտէ ,
 Սուրբ Փրկիչ տէնիլէն Խասթախանէտէ :

Պիր Էքի սէօղիւմ վար տինլէյէնլէրէ ,
 Եարատան Ալլահը չօգ սէվէնլէրէ .
 Կէրէք ֆագիր վէ կէրէք զէնկինլէրէ ,
 Հէր պիր եէրտէ պուլունան ինսանլէրէ :

Ինսանլէր տինեաեա կէլիպ կիտէրլէր ,
 Թէնլէրի թօփրազա թէսիմ իտէրլէր ,
 Տիւչիւնիւրլէր քի նէրէյէ կիտէրլէր ,
 Պիր շէյ կէօթիւրիւրլէր պօշ մը կիտէրլէր :

Մասթեսի 25 Գլուխ

Բապպիմիզ մահչերտէ տիվան գուրաճագ ,
 Սատըզլարը սաղ եանընա ալաճագ ,
 Հազսըզլարը սօլ եանտա տուրտուրաճագ ,
 Էքի եանլը պիր գաչ ճէվապ սօրաճագ :

Սաղ եանընա

Տագիր իտիմ եարաըմ էթտինիզ պանա ,
 Տէրթլի իտիմ տէրման վէրտինիզ պանա ,
 Աճըզըմտա եէմէք վէրտինիզ պանա ,
 Պու սէպէպտէն սիղի ալտըմ սաղ եանա :

Արթըդ սիգէ հէր տէմ շաղըդ օլաճադ
 Մէլայիքէր սիգէ բէֆիդ օլաճադ ,
 Իպլիսէր սիղէրէ տօդանմայաճադ .
 Մէսքեանընըդ ազիզ ճէննէթ օլաճադ :

Սօլ Էսքրնս

Գուլըդ իթմէտինիզ ապլա սիզ պաննա ,
 Պու սէպէպտէն սիզի ալըրմ սօլ Էաննա ,
 Բէֆիք օլտունուզ սիզ իպլիզ շէյթաննա ,
 Լայըզ օլտունուզ դարանըդ զընտաննա :

Ինանմատընըզ հիչ սիզ ազիղէրէ ,
 Հադգըն էմիրլերինի վալ վէրէնէրէ ,
 Եարտըմ իթմէտինիզ պիշարէլէրէ ,
 Նայիլ օլտունուզ չօդ իսկէնճէլէրէ :

Բապղիմիզ մահշերտէ տիվան դուրաճադ ,
 Պու միսիլիւ ճէվապլար օգույաճադ ,
 Սատըդլարը հէր Էանըննա ալաճադ ,
 Տիկէրլէրի ճէհնէմէ Էօլլայաճադ :

Փէք Էաման տըր ճէհնէմին ճէֆասի
 Էաննաճադլար անտէ իպլիսէր ասի ,
 Ճէննէթատ պուլընուր սէֆանըն խասի ,
 Սէվինիլէր ազիղէրին ճիւմէսի :

Ապլա հիչ չըդարմա ազլընտան պունու ,
 Պին Էըլ տէ Էաշասան էօլիւմ տըր սօնու ,
 Պրադ սէնտէն սարխօյըդ ույգուսունու ,
 Գալպինտէ թութ Ալլահըն գօրդուսունու :

Փէք ազիզ տէ օլսան տուվասըդ տուրմա ,
 Իմանսըղլարըն Էանընտա օթուրմա ,
 Շէյթան քիթապլարը սալա օգումա ,
 Ճէհնէթի պըրազըպ ճէհնէմտէ Էանմա :

Ամէլիզ իման հիչ գապուլ օլունմազ ,
 Մահշեր կիւնտէ տէրտէ տէրման պուլընմա
 Ճէհնէթին շաղըղը թարիֆ օլունմազ ,
 Ճէհնէմին ճէֆալարը սօրուվազ :

Զուլումքեարլար անտէ աղլայաճադլար ,
 Տիշէր կըճըռտայըպ պազըրաճադլար ,
 Սէօնմէզ աթէշ իլէ թութուշաճադլար
 Պիր տամլաճըդ սու տա պուլմայաճադլար :

Նէ գատար արթարսա ալէմ տէ շանըն ,
 Ագըպէթ պիր թաշ տըր սէնին նըշանըն ,
 Օլմա սէն իմանսըղ գայոլ իթմէ ճանըն ,
 Ամէլ իլէ իսպաթ էյլէ իփանըն :

Էն...ան օղլու քէնտինի աղիզ սանմա,
Տուվառան նիյազտան ապլա օսանմա,
Կիւնահտան դաչ քիմսէյէ պօրճլու գարմա,
Մագիրլէրտէն ապլա պէտտուա ալմա :

Շաղ օլմագ իսթէրսին կիւնահըն աղլա,
Քէֆէնին հազըրլա պէլինէ պաղլա,
Տիւշմանըն աճ իսէ սէն էթմէք եօլլա,
Մէլայիքլէր սանա տերլէր էյվալլա :

Ինսան օղլու օղու տինլէ պու վազի,
Քիւփէ եափ դուլաղա թագ պաղի պաղի,
Կէճէ կիւնաիւզ Հագդա էյլէ նիյաղի,
Էլտէն պըրագմա ախիրէթլիք սագի,

Ս Օ Ն

Թարիդիմիզ պին տօղուզ եիւզ պիրինտէ,
Փետրվար այընտա վէ օն պիրինտէ,
Վահան Փափազ եազար պիր փազար կիւնտէ,
Սուրբ Փրկիչ տէնիլէն Խասթէխանէտէ :

3900

